

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

Formula Decreti

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

tè, & liberè renunciavit, & expressè nunc scripto renunciat Clericatus, & ejus privilegiis, petens suam renunciationem recipi, & admitti, non solum ad prædictum, sed ad omnem alium meliorem finem, & effectum, & pro ut juris est.

Ità spontè renuncio Ego Clericus N.

N. Cancellarius Episcopalis.

FORMULA DECRETI

At tentis narratis, renunciationem supradictam spontè factam admittimus, & acceptamus prout de jure, ad effectum ut renunciatus admitti possit ad munia, & officia publica laicorum, eaque liberè exercere valeat: cum expressa tamen declaratione, quod dictus Clericus N. renunciatus, non possit amplius, habitum Clericalem dimissum reassumere, absque nostra expressa licentia, aut nostrorum Successorum. Datum hac die

N. Episcopus N.

N. Cancellarius Episcopalis.

¹⁶ In hac Clericatus renunciatione duo sunt advertenda. Primò, quod si Clericus, qui Clericatus renunciavit, haberet, & possideret aliquod Beneficium (quod vacat ipso jure, non poterit conferri ab Ordinario: quia hæc non dicitur propriè vacatio, sed potius tacita renuntiatio, quæ cadit sub dispositione Bullæ Pii Quinti prohibentis collationes Beneficiorum, tam directè, quam indirectè resignatorum in manibus Ordinarium, nisi concurrat aliqua ex causis in eadem Bulla expressis, prout consultus super hoc dubio respondit Ricc. decis. 307. num. 3. par. 3.

¹⁷ Secundò, quod quando renunciatio Clericatus, fuit ab Episcopo admissa cum declaratione, quod renunciatus non possit amplius habitum Clericalem reassumere absque sua licentia: si Clericus illum propria auctoritate reassumeret, ei non suffragaretur, ut declaravit olim Sac. Congregat. Immunit. in una Mazzarien. 16. Decembr. 1642. lib. 3. Decr. Paul. fol. 192. & Sac. Congr. Concilii in Aquilana 20. Decembris 1698. ad 3. imò Grass. de effect. clericat. in prælud. num. 398. ex Majol. de irregularit. lib. 5. cap. 24. num. 3. quem sequitur Vivian. de jurepatr. lib. 6. cap. 1. num. 82. tenet quod Clericus, qui renunciavit, non debeat amplius ad Clerum admitti.

Hucusque scripseram, animo calamum deponendi, & quiescere; quando occasionaliter incidi in lectionem Opusculi (quod caro pretio emitur) P. Moreni Auctoris Hispani, qui scripsit in Bullam Innocentii XII. quæ incipit *Speculatores*, & illud anno 1699. Typis Antonii de Rubens in Urbe divulgavit; & cum observassem Doctrinam non coherentem menti dict. Constitutionis; imò in pluribus ex ab eo firmatis, elusoriam, & infirmam reddi, coactus fui laborem prosequi, & pro instructione, & admonitione Episcoporum ordines conferentium, ac veridica Constitutionis (quam Morenus vellet evertere) intelligentia, nonnulla hic addere pro bono etiam publico mens fuit.

¹⁸ Præmittendum autem est, quod hæc Constitution, antequam emanasset, fuit transmissa per manus omnium Eminentissimorum Cardinalium S. Congregationis Concilii quorum votis, & consilio, extensa fuit; inter quos cum de eo tempore

tempore esset adscriptus meritis olim Cardinalis meus Petruccius, pro ea laboravi, & sic possum, & valeo de mente Legislatoris; de contentis in lege, magis tutè loqui, quam P. Morenus ultramarinus; ideoque ad propugnandam veritatem, (quam omnes, & nos præcipue, qui in Sanctuario defervimus, debemus amare, inquirere, & sequi sine interversione) subnexa Episcopis propono:

20. Agit P. Morenus juxta ordinem Bullæ, de quatuor titulis Ordinandorum, nempe, de titulo Beneficii: de titulo Originis: de titulo Domicilli: & de titulo familiaritatis; & in examine primi tituli proponit secundum dubium sic: *An qui in aliena Diœcesi obtinuit Beneficium tenue, possit ab Episcopo talis Beneficii ad ordines promoveri, supplendo defectum altero Beneficio in eadem Diœcesi obtento.* Tertium autem dubium proponit sic: *Num Episcopus Beneficii, possit supplere Beneficio in aliena Diœcesi obtento, & utrumque possit plura argumenta dialectica resolvit affirmativè, nam ut ipse ait, quod non est prohibitum, est concessum, & ideo cum id in Bulla non prohibeatur, possit Episcopus alienus titulum beneficii tenuis, alio Beneficio, quamvis in aliena Diœcesi obtento congruam supplere ad hoc, ut ea possidens efficiatur quoad ordines ejus subditus.*

21. At hæc doctrina, nec ex ventre Bullæ, ne ex mente Pontificis fomentum habet, non ex Bulla, quia in ea expressè dicitur, quod subiectio titulo Beneficii, non acquiratur, nisi (sunt præcisa verba) *per se sufficiat ad congruam ordinandi sustentationem; idest sine alterius ope, ut indolem dictæ dictionis per se explicando docet Barbosa. dict. 250. numer. 11.* Undè secundum propriam, & veram verborum significationem, excluditur in alieno Episcopo quodcumque supplementum, & non alia admitti debet interpretatio, quam illa quæ sequitur ex proprietate verborum, ut dixit Rot. coram Arguell. decis. 69. numer. 9. vel ex juris dispositione oritur, per quam pluralitas Beneficiorum prohibetur: ideoque sicuti Clericus Beneficiatus, qui te-

Monacel. Formul. Pars III.

netur ex lege foundationis missa celebrare *per se ipsum*, non potest per alium supplere. Pac. Jordan. *elucubr. tom. 1. lib. 4. tit. 1. num. 565.* ita si non habeat Beneficium, quod ex Bulla debet esse *per se* sufficiens, ad hoc ut ordinarii possit ab Episcopo non suo, aliundè supplere non poterit, nisi ille, qui hanc legem condidit, & cujus est illam interpretari, hoc fieri posse declararet.

Non ex mente Pontificis, qui ideo statuit, ut Beneficium, ad quod Clericus ordinatur ab Episcopo alieno: si *per se sufficiens* ad congruam sustentationem, ad hoc ut clauderetur Janua fraudibus, quæ passim committebantur, cum maxima Ecclesiasticæ disciplinæ jactura, in fictitiis, & aliis fiduciariis, ac tenuissimis redditus titulis Beneficiorum: qui finis à Papa intentus destrueretur, si Episcopus alienus, Clerico Beneficium sufficiens non habenti, posset cum alio Beneficio etiam extrà illius Diœcesim obtento, congruam supplere: nam ita aperiretur via novis illicitis ordinationibus, & fraudes, quas Sedes Apostolica eliminare studuit, jure postliminii, ut prius redirent: & propterea cum interpretatio hujus Auctoris, non conveniat, nec verbis, neque menti Legislatoris, venit ab Episcopis omninò reiicienda; Rota dec. 336. n. 10. coram Cerro.

Post dubium quartum numer. 31. profertur Morenus dicens: *Sed inquires, an saltem possit proprius Episcopus Petri, titulo Beneficii in aliena Diœcesi obtenti, quod tenue supponitur, ipsum promoveri, supplendo illud Patrimonio.* Respondeo mihi certum quod, quod possit: Episcopus enim proprius potest suos subditos promoveri ad titulum Beneficii, etiam in aliena Diœcesi obtenti ex dictis numer. 24. deindè Episcopo proprio Patrimonio supplere nullibi prohibitum est: ergo potest absolute.

Verum hæc secunda doctrina, venit intelligenda, non absolute, ut ait Morenus, sed occasionaliter: nam qui ordinatur ad titulum Beneficii non sufficientis ad sustentationem, & datur patrimonium in supplementum, tunc ut Sac. Congregatio Concilii rescribere solet, fieri

X

po-

Potest, si Ecclesiæ necessitas, aut utilitas id exigere videatur, ut patet ex declarationibus à me relatis *tom. 2. mei formularii titul. 13. formula 3. num. 7.* quod adeò verum est, ut Fagnan. in *cap. Episcopus num. 29. de præbend.* non dubitaverit firmare, quod si Episcopus aliquem ordinaverit ad titulum patrimonii sine necessitate Ecclesiæ, teneatur illum providere de Beneficio Ecclesiastico, ex eo, quia non servaverit formam Concilii, quamquam Clericus habeat undè vivat.

26 Titulus autem Beneficii, non dicitur validus ad effectum suscipiendi ordines, nisi sit ad victum sufficiens, ut expressè determinat Concilium *Sess. 21. cap. 2. de reform.* ubi dicitur: *cum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat pacificè possidere:* quod, & in jure statutum habetur, ut in *cap. cum adeò de rescript.* ibi: *scripsisti nobis, quod cum P. Clericus in Ecclesia Modicensi sufficientem sibi sit Præbendam adeptus, &c.* & *glos. ibi in verb. sufficientem* ait: *debet enim talis esse, quæ sufficiat sibi, & suis:* quoties enim Clericus ordinatur cum Beneficio tenui, & datur supplementum patrimonii, non dicitur ordinatus ad titulum Beneficii ex suprà deductis, & per consequens neque ab Episcopo suo poterit, quis cum supplemento patrimonii ad illud ordinari, nisi concurrat necessitas, vel utilitas Ecclesiæ.

Post dubium V. num. 40. Morenus ait: *tria oportet in præsentī admonere. 1. quod inter onera Beneficii, missæ computandæ non sunt, &c. II. quod taxa reddituum Beneficii, debet esse juxta Synodales, vel morem Regionis, & Diœcesis, in qua Beneficium obtentum est, non autem deterius Diœcesis, licet si originis, vel domicilii ordinandi.*

At secunda admonitio Moreni est insubstans, & erronea: nam licet Bulla Innocentii non determinet quænam taxa sit servanda quoad quantitatem reddituum Beneficiorum alienorum ordinandorum, an scilicet Episcopi ordinantis, vel potius originis, aut domicilii: tamen ex subiecta materia percipitur, quod sit servanda taxa Episcopi propriæ

originis, sive domicilii non autem ordinantis, in qua ordinatus obtinuit Beneficium: aliàs Romanus, qui obtineret Beneficium, redditus scutorum 24. in Diœcesi Eugubina, in qua juxta taxam Synodalem, dicta summa est sufficiens pro ordinibus suscipiendis, posset promoveri ad ordines Sacros ab Episcopo Eugubino, licet juxta taxam Romanam pro Clericis Urbis scut. 60. requirantur, quod est absurdum: quia ordinatus non ubi ordinatur alendus est, sed ubi habet fixum domicilium, nisi Beneficium esset residentialis, & ita videtur declarasse Sac. Congregat. Concilii in una *Ariminen. Ordinationis 10. Januarii 1705.* in qua cum quidam Clericus Ariminen. obtinisset Beneficium in loco Sixtini Nullius Diœcesis redditus sufficientis juxta taxam dict. loci, & cum literis dimissoriis Ordinarii loci Nullius promotus fuisset ab Episcopo S. Angeli in Vado, & deinde Arimini reversus à Vicario Generali tanquam malè ordinatus contra formam Bullæ Innocentianæ ab exercitio susceptorum ordinum suspensus fuisset, quæsitum fuit. I. *An suspensio sustineatur.* II. *An, & quomodo esset concedenda absolutio, & sub dicta die responsum fuit.* Ad I. *affirmativè.* Ad II. *pariter affirmativè postquam suppleverit taxam Ariminen. vel per Beneficium, vel per patrimonium.* Vera autem est alia propositio ibidem, ab Auctore firmata, scilicet, quod inter onera Beneficii, missæ computandæ non sunt, nisi missarum numerus excessivus sit, nec per se Beneficiatus celebrare valeat prout in 1. parte hujus operis jam dixi.

Et n. 41. subjungit Morenus: *Quibus addo IV. quod licet Episcopo alieno interdictum sit supplere Patrimonio defectum fructuum Beneficii, ut illo promoveri valeat, secus tamen si promotum inveniat: quare si Petrus in alia Diœcesi Beneficium obtinuit congruæ sufficientis, eoque ad omnes ordines promotus fuit, ac postmodum permutare voluerit cum altero Beneficio tenui non sufficientis Congruæ, poterit alienus Episcopus, defectum Beneficii tenui patrimonii supplere, ut permutans verificare valeat, cum sufficienti congrua manere.*

Hic

Hic quoque lapsus est *Morenus*, quia ad effugiendas fraudes, & collusiones, Beneficium, ad cuius titulum Clericus fuit ordinatus, resignari, seu permutari non potest, nisi de licentia proprii Ordinarii, ad quem pertinet privative recognoscere, an bona permutata sint tuta, & æquivalentia ad congruam permutantis sustentationem, alias nulliter agit, ut probant auctoritates a me allegatæ tom. 1. tit. 3. form. 18. num. 2. & 3. pag. 70.

Sextum dubium *Morenus* sic proponit: *An Domini Episcopi promovere valeant alienos subditos titulo Cappellanæ perpetuæ in suis Diocæsis institutæ*: & illud resolvit affirmativè, dummodo sint sufficientis congruæ, & ex eo, quia (ut ait) Cappellanæ collativæ perpetuæ rigorosè Beneficia dicantur.

Veruntamen hic quoque advertendum moneo, quod assumptum *Moreni*, tunc solum verum erit, quoties Cappellanæ perpetuæ reperiuntur erectæ auctoritate Apostolica, vel ordinaria Episcopi, de qua circumstantia *Morenus*, nullum verbum facit, & tamen ad hunc effectum necessaria est, quia de iis tantum verificatur, quod sint Beneficia Ecclesiastica, ut tradunt glos. in clem. 2. de decen. verb. si beneficiorum circa fin. Barbof. alleg. 57. num. 142. & 143. Ricc. collect. 562. Rot. coram Manzan. decis. 334. num. 1. add. ad Buratt. decis. 1. num. 24. cum aliis à me allegatis tom. 1. tit. 2. form. 1. nu. 1. pag. 29. Cœterum aliæ Cappellanæ, quamvis perpetuæ sint, & ad nominationem laicorum conferantur non sunt Beneficia, nec ad illorum titulum Clerici alieni promoveri possunt, Ricc. collect. 789. not. 7. Passerin. in cap. cum nullus de tempor. ordin. in 6. num. 66. ubi hæc habet: *Pariter neque ad hunc effectum sufficiunt Cappellanæ non collativæ etiam perpetuæ, quæ non sunt fundatæ auctoritate Episcopi, nec ab ipso erectæ in titulum Beneficii, & providentur ab hæredibus etiam laicis: istæ enim non sunt propriæ Beneficia juxta Navar. & ideo ex vi similis Cappellanæ, non fit Cappellanus subditus Episcopo loci, quoad ordines ab eo suscipiendos etc.* & fusiùs hoc probavi

tom. 1. in appendice ubi decreta, & aliæ auctoritates allegantur, Barbofa de jur. Eccles. lib. 3. cap. 5. numer. 20. & trib. seqq.

Pergit *Morenus* ad septimum dubium sic: *An Domini Episcopi promovere valeant alienos subditos titulo Cappellanæ collativæ vitalitiæ in suis Diocæsis erectæ*: & illud post plura ingeniosa argumenta, resolvit affirmativè dummodò institutæ extent in suis Diocæsis, & taxam Synodalem redditus exæquent, & pacificè possideantur, ex eo quia (ut ipse concludit) quandò Tridentinum, & canones, perpetuitatem beneficii exposcunt, ut quis eo titulo promove possit, solum ex parte beneficiati talem perpetuitatem requirant, non autem Beneficii.

At Assumptum istius Autoris à cohærentia dispositionis Bullæ Innocentianæ nimis elongat: etenim hæc ad effectum acquirentiæ subjectionis in Episcopo alieno pro suscipiendis ordinibus, expressè requirit Beneficium Ecclesiasticum, & sic excluditur titulus Cappellanæ, etiam perpetuæ non habentis requisita Beneficii, ut ostensum fuit suprâ ad sextum dubium: ubi enim verba legis non conveniunt, neque ejus dispositio locum habet. Nemo autem ignorat, quod hujusmodi Cappellanæ vitalitiæ (quas *Morenus* vocat *Personatus*) non conferuntur in titulum pro recipiendis Sacris Ordinibus, nisi cum dispensatione Apostolica, ut praxis quotidiana, tam Datarie, quàm Sac. Congregat. Concilii nos docet, & de qua locutus fui tom. 2. titulo 13. formul. 3. numer. 17.

Et quod hæ Cappellanæ, de quibus in specie loquitur *Morenus*, quæ sæpè fundari solent in Hispania absque aliqua Episcopi, aut alterius Superioris Ecclesiastici auctoritate; ut in illis succedant Clerici de parentela, vel alii, quos apposuerint Patroni laici, Beneficia non sint, & quod nullus ad titulum illarum ad Sacros Ordines promoveri possit, testatur alter Auctor Hispanus, nempe Gonzalez. ad regul. 8. cancellar. glos. 5. à num. 200. usque ad numer. 31. inclusive, & propterea si Clerici illarum partium

X 2 ad

ad titulum harum Cappellaniarum ab Episcopo alieno, tempore quo vivebat Gonzalez promoveri non poterant; multò minùs poterunt post emanatam Innocentianam, omnem alium titulum, quam beneficii Ecclesiastici excludentem.

- Neque subsistit in jure id, quod astruit probare Morenus, scilicet, quod perpetuitas beneficii respiciat solum personam beneficiati: nam tam ex mente Concilii
- 34 *Trid.* quàm Bullæ, perpetuitas exigitur tam ex parte Beneficii, quam Beneficiati, ut constat ex jam dictis suprà, & ex Passerino in d. cap. cum nullus de tempor. ordin. in 6. num. 64. ubi sic ait: *nihilominus oppositum asserendum est: nam cum de ratione Beneficii sit perpetuitas cap. præcepta dist. 55. Fagn. in c. ad audientiam il 2. num. 98. de rescript. & propterea Beneficia temporalia, & manualia non sunt propria Beneficia nec præstant titulum, ad quem quis ordinetur.* Undè concluditur, qui tales Cappellanas vitalitias obtinet, potest ordinari non tanquam ad titulum Beneficii, sed tanquam ad titulum patrimonii, ut dicit Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 42. §. 1. num. 4.

Item Dubium VIII. proponit Morenus sic: *Verùm titulo Cappellaniæ Patronatus purè laicalis, possit quis ad ordines promoveri.* Et respondet negativè. At paulò post num. 60. iterum dubium movet sic *Sed quid si pro vita tantum Petri instituitur, qua finita ad pristinum laicalem statum iterum resuam, & ita respondet: Respondeo id sufficere, ut ab Episcopo alieno, Petrus promoveri valeat:* at hæc responsio injuriam infert, & eludit Bullam, & viam sternit fraudibus: ideoque talis doctrina venit rejicienda, ex eisdem rationibus suprà in 6. & 7. dubio deductis, & ex aliis, quæ videri possunt apud Garc. de benef. par. 1. c. 2. n. 105. & Pac. Jord. tom. 1. lib. 3. tit. 6. post nu. 91. vers. non licet.

- 37 In dubio IX. agit citatus Auctor de Præstimoniiis, quæ non est dubium, quod sint Beneficia, & quod ad eorum titulum Clerici alieni possint promoveri, quando illa in Diocesi Ordinantis obtineant: dummodò tamen conferantur in

titulum: si enim Præstimonii consisterent in temporalitate, non venirent nomine Beneficii, ut distinguit Paris. de resign. lib. 2. q. 1. nu. 124. & 125. Barb. suprà Concil. sess. 21. c. 2. n. 13.

Et n. 72. dicit: *Similiter quando Præstimonium taxam dictam non exequaverit, poterit alienus Episcopus, altero Præstimonio, Beneficio, Cappellania Collativa, Pensionibus, aliisque emolumentis Ecclesiasticis non nutrialibus, defectum supplere, sive in propria, sive in aliena Diocesi Præstimoniaris possideat.*

Contrà hanc laxam doctrinam, recur-
runt a fortiori responsiones suprà datæ secundo, & tertio dubio quibus probatum remanet, ex ventre & mente Bullæ hanc excogitatam ab Auctore congrui Beneficii suppletionem dari non posse, sine dictæ Bullæ fraude, & elusione, maxime, in pensionibus, & aliis emolumentis, quæ nullum habent jus spirituale annexum, sed tantum prò titulo patrimonii admittuntur. Et hic ulterius meminerint Episcopi; quod licet ipsi ex justa causa, nempe, prò studio alicujus Scholaris Clerici pauperis, prò utilitate Ecclesiæ, prò concordia litis, pro pauperibus, & egenis, prò benemeritis, pro usu pio, prò Renunciantibus ex causa renunciationis, loco alimentorum in quantitate moderata, & non ex pactione partium, possint reservare pensiones tempore, quo Beneficium confertur, & eorum auctoritate confertur: hoc tamen intelligitur durante vita provisi, vel brevis tempus, vel durante tali causa, & necessitate (de qua constare debet aliundè, & non per solam eorum assertionem, cui non creditur) Non enim valent pensiones perpetuas favore pensionarii reservare, nec successores in beneficio gravare, nisi ex causa concordia, & ad lites tollendas, ut tradunt communiter Gonzalez. ad regul. 8. gloss. 5. §. 5. num. 26. & 27. Gratian. discip. 617. à num. 6. ad 17. Barb. de offic. Episc. alleg. 85. numer. 2. 3. & seqq. Tondut. de pens. disc. 1. per tot. quos sequitur Card. de Luc. de pens. disc. 40. & 41. per totos. Formulam autem hujusmodi provisionis non dedi, quia talis Ordinariorum reservatio cum expref-
sione

fione causæ, fit in litteris collati Beneficii tempore collationis, de qua re egi tom. 1. tit. 2.

39 Dubium X. sic preponit: *Utrum ad titulum sufficientiæ quis promoveri valeat: & illud quo ad Episcopum alienum resolvit Negative: de Episcopo autem ordinandi num. 80. hæc habet: Episcopus autem originis, aut domicilii, si opinio Cordue sit probabilis, poterit probabiliter titulo sufficientiæ suos subditos promovere: præsens enim Constitutio respectu proprii Episcopi nihil innovat: ergo si antè dictam Constitutionem opinio Cordue, & Enriquez probabilis erat, &c. post illam probabilis manet, sed quidquid sit de hoc, certum est, quod licet possit Episcopus proprius alienus minime valeat titulo sufficientiæ alienum subditum promovere.*

Et num. 81. *An autem Episcopus alienus Beneficium tenue à Titio in sua Diœcesi obtentum, supplere sufficientia possit. Respondetur, quod si sufficientia sit de natura Patrimonii, ut ait Enriquez citato lib. 10. cap. 17. in fine non poterit Episcopus ordinandi, sufficientia Beneficium tenue supplere, hoc enim supplementum præsentis Constitutione interdicatur: si tamen de genere patrimonii sufficientia non fuerit, supplere sufficientia poterit.*

Hæc videntur deliramenta speculativa: quia sententia, quæ tenet, quod quis possit ordinari ad titulum sufficientiæ, post Concilium Trident. nunquam fuit probabilis: & licet illam præter Enriquez tenuerint Gonzal. in reg. 8. de altern. gloss.

40 4. num. 36. Gratian. discept. 57. num. 30. tamen nunquam in praxi fuit recepta, neque ullibi servata, tanquam contraria textui Concilii, à quo excluditur titulus sufficientiæ illis verbis, *quàmvis aliàs sit idoneus, moribus, & scientia*, ut communiter testantur Garc. de benef. par. 2. capit. 5. num. 127. Ricc. in prax. tom. 3. ref. 458. num. 4. Bonaccin. de Sacram. Ordin. disp. 8. quæst. univ. punct. 5. num. 36. Pac. Jord. elucubr. tom. 1. libr. 3. tit. 6. numer. 320. Piafec. in prax. par. 1. cap. 1. art. 7. num. 5. in fin. Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 42. num. 28. Gallebart. in Concil. sess. 21. cap. 2. remis. vers. quod Doctor, ubi refert, quod cum in Synodo Ulsibonensi fuisset de-

Monacel. Formul. Pars III.

cretum, quod Clerici possent promoveri ad titulum litteraturæ, Sacra Congregat. Concilii, jussu Papæ mandavit deleri.

Secunda propositio, non indiget responsione, quia titulus sufficientiæ, non admittitur neque pro patrimonio: nec excogitari, aut inveniri unquam poterit, quod sufficientia sit de genere Beneficii, aut possit illius naturam assumere, ad hoc, ut quis ea Beneficio tenui supplere valeat; ut non sine singularitate putavit Morenus, absque ulla allegatæ possibilitatis probatione, vel exemplo.

In examine secundi tituli, nempe, originis, prædictus Auctor post dubium sextum num. 135. hæc habet: *probabile itidem est, filium natum ex Judæis, vel Turcis, qui postea baptizatur, originarium esse ad ordines, illius loci catholici, in quo Sacrum Baptismum suscepit, ut cum aliis docet D. Lamperez n. 400. Baptismus enim, qui est spiritualis nativitas, subrogatur loco nativitatis naturalis. Filius autem Hæretici, qui apud Hæreticos baptizatus, hæresique detestata, apud Catholicos iterum baptizatur, originarius est loci secundi baptismatis, eo enim quod secundo baptizatur, supponitur primum baptismum invalidum fuisse,*

Hæc propositio sine alia explanatione 41 ostendit pijs aures: nam supponit, quod filii Hæreticorum ad fidem catholicam conversi, sint rebaptizandi, quod est contra diffinitionem Ecclesiæ: Unde declarandum est, quod hic dicta à Moreno procedant in filiis Hæreticorum, quorum Ministri, vel parentes contra Christi institutionem errant in collatione baptismi, prout sunt hi, qui exprimuntur in can. *hi vero dist. 4. de consecrat.* Ceterum si agatur de filiis Hæreticorum Protestantium, Lutheranorum, & Calvinistarum, cum eorum baptismus sit validus, & non reiterandus, deficiet pro eis Episcopus originis, pro quo stabiliendo, recurrendum erit ad Sedem Apostolicam.

In tertio autem titulo Domicilii, interpretando Bullam, quæ in quinta clausula ad illud acquirendum exigit ha-

X 3 bita-

habitationem decennalem, vel saltem cum translatione majoris partis bonorum, & instructis ædibus, habitationem per aliquod tempus considerabile, quærit Morenus in IV. dubio: *Quis temporis transcurfus erit necessarius ad verificandum esse considerabilem, & n. 218. inquit: non videtur improbabile, quod cursus unius anni plus, minusve sit in nostro casu tempus considerabile, & nu. 220. Dixi non videri improbabile, quia probabilius, immo certum est quod determinare quandò sit, vel non tempus considerabile decursum, pertinet ad Dominum Episcopum illius oppidi, in quo, qui noviter domicilium ad ordines contrahere parat, moratur: qui quidem Dominus Episcopus, valet pro suo regulato arbitrio in aliis casibus breviori tempore elapso, tempus considerabile decurrere, declarare, in aliis autem non ita &c. & postea infert: unde ad promovendum Senatorem qui in aliena Diœcesi officium perpetuum exercet, nec annum opus est expectare, quia per exercitium officii satis, superque constat animum inibi perpetuo permanendi habere. Idem dicendum de ejus filiis, qui secum commorantur.*

Advertant hic Episcopi, quod opinio probabilis, & minus probabilis, super quam Morenus totum ædificium construit, non potest locum habere in quæstione nostra, in qua non inquiritur quomodo, & quandò de jure dicatur acquiritum domicilium: sed quæritur quodnam dicatur tempus considerabile, ut verificata, & adimpleta dicatur Bulla Innocentiana, quæ illud exigit pro forma: omnes enim, ac singulas circumstantias, sed conditiones, quas pro domicilio acquirendo præfens exigit Constitutio, tanquam forma exigit: at cum leges tanquam forma exigunt qualibet deficiente, actus nullus est, ut communiter in tractatu de legibus docent DD. (hæc verba mutuo accepta) sunt ab ipsomet Moreno nu. 241.

Hoc posito, corrumpit ædificium probabilitatis Moreni, nam si Episcopus suo arbitrio posset tempus considerabile declarare etiam ante lapsum anni, imò in Senatore, post lapsum hebdomadæ, forma, & requisitum Bullæ deficeret, &

eluforia remaneret. Igitur tempus considerabile, non arbitrio absoluto Episcopi, sed secundum juris dispositionem judicandum erit: de jure autem, & secundum determinationem Constitutionum Apostolicarum (& à quibus regulanda erit Innocentiana) tempus considerabile dicitur cursus triennii, ut habemus in l. 2. Cod. de repud. ubi sponsa tenetur expectare Sponsum vagantem per triennium, in cap. laudabilem de frigid. & malef. ubi disponitur quod vir impotens ad consumandum matrimonium, illud dissolvere non valeat, nisi post cohabitationem triennalem: in Parocho ab officio deposito vigore cap. cum inhabito de clandest. dispens. quia ad illud non restituitur, nisi transacto triennio: in locatione bonorum Ecclesiæ vigore extravag. ambitiosæ, quæ ad triennium, quod dicitur modicum tempus, fieri potest: in familiari Episcopi, qui post triennium, tanquam considerabile tempus a Domino potest promoveri: in beneficii bonæ fidei detentore, qui post triennalem cursum, efficitur legitimus possessor: in Canonico a residentia absente, qui non privatur, nisi elapso triennio: in officio Abbatissatus, quod post triennium in Italia terminatur: & in officio Confessarii Monialium, quod pariter expletur triennio.

Quapropter, qui ante cursum triennii, aliquem per notabile tempus considerabile habitasse declararet, non secundum juris, & constitutionum Apostolicarum tramites, neque secundum mentem Innocentii, sed potius secundum proprium irregulatum arbitrium procederet, & Bullam violaret, nisi quid modicum pro integro triennio deficeret v. g. quindecim, viginti, vel triginta dies: qui enim tempus legis non observat, non dicitur formam legis observare, Barb. axiom. 219. n. 2.

Id verò, quod ibidem subjungit Morenus de Senatore, qui officium perpetuum exercet, ejusque filius, quod possint ordinari non expectato anno; nè incauti lectores decipiantur, venit intelligendum juxta per eum tradita inferius in Dubio X. n. 259. ubi melius se explicando

do dicit: *Exemplum est in eo, qui à Principe ad officium Senatoris, Gubernatoris, & similium optulatur, quæ quidem perpetua sunt, ac ab illo acceptantur eo animo, ut in loco ubi dicta officia exercere parat, perpetuò permanebit, nisi ad commodiorem evehatur: quo animo permanente, & postquam (nota) per decennium, vel considerabile tempus in loco sui perpetui officii habitabit ad ordines promoveri desiderat.* Unde in primo loco dicta, procedere possunt de jure: hic autem secundo loco declarata aptè locum obtinent in terminis Bullæ Innocentianæ, secundum quam nemo acquirit domicilium ad suscipiendos ordines, nisi præter animi declarationem juramento firmatam, per decennium, vel per aliquod tempus considerabile cum instructis ædibus, in loco habitaverit.

Transeundo postea P. Morenus ad quartum titulum familiaritatis, dubium primum sic proponit: *An præsens Constitutio familiares Cardinalium comprehendat, & illud negativè resolvit, ex eo, quia quando Constitutio est pœnalis qualis est præsens Innocentii (ut ait ipse) Cardinales non compræhendat, & ideo adhuc ea stante, possint Cardinales prædictos familiares, titulo promoventes familiaritaturæ, promovere, non expectatis testimonialibus proprii Episcopi, nec arrestati sint Beneficium ipsis intra mensem conferre, & quod idem dicendum sit de Cardinalibus Episcopis, quia cum illis Constitutio non loquatur.*

46 Hic Morenus, gravius offendit, quia Bulla est universalis, & emanavit contra omnes usurpantes alienæ plebis hominem, illum ordinantes sub minus legitimis Beneficii Ecclesiastici, originis, Domicilii, seu etiam familiaritatis quæsitis titulis, ut habetur in proæmio. Item emanavit ad removendos abusus, fraudes, & scandala ad Omnipotentis Dei gloriam, Ecclesiæ utilitatem, veteris disciplinæ instaurationem, totiusque Christiani populi ædificationem; ut pariter cubitalibus verbis legitur in eodem proæmio, ideoque etiam Cardinales compræhendit.

47 Primò, quia quando lex seu Constitu-

tio non odiosa odio irrationabili, est concepta verbis universalibus; (ut hic) & illius ratio est proportionabilis ad Cardinales, & eos compræhendere, sententia communior tenet, ut advertunt Lotter. *de re benef. lib. 1. qu. 8. n. 85.* Rot. coram Ottobon. dec. 257. per tot. Passerin. in cap. unico n. 36. de schismat. in 6.

Secundo, quia hæc Constitutio emanavit de voto, & consilio eorundem Cardinalium, ut exprimitur in d. proæmio, & sic comprehenduntur, juxta Bullam 6. Urbani VIII. in regulis Cancellariæ num. 70.

Tertio, quia declarationes Sac. Congregationis Concilii, si quæ essent favorabiles Eminentissimis Cardinalibus quo ad ordinationem suorum familiarium, hodie sunt reducendæ, & intelligendæ ad limites, & terminos præfatæ Constitutionis, ut ipsimet Cardinales censuerunt, & exprimitur pariter in ipsa Bulla.

Quartò, quia ut præmissum fuit, emanavit pro reformatione disciplinæ Ecclesiasticæ, Ecclesiæ utilitate, & totius populi Christiani ædificatione, & ideo cum respiciat favorem publicum, & salutem animarum, Constitutio dicitur favorabilis, non autem odiosa, & pœnalis, ut malè supponit Morenus, & etiam Cardinales sub ea compræhenduntur, & illam observare tenentur, Fagnan. in cap. cum te num. 26. de rescript. & in cap. ne pro dilatione num. 58. de pœnit. & remiss. Donat. prax. rer. regular. tom. 4. tract. 5. quæst. 24. num. 1.

De Cardinalibus Episcopis, quod compræhendantur, res clara videtur quid hi in prima clausula Bullæ explicitè nominantur ibi-nulli Episcopo, seu cujusvis loci Ordinario, tamet si Cardinalatus honore fulgeat, licere &c. licet in sexta clausula ubi de titulo familiaritatis agitur Cardinales non nominentur, adhuc virtualiter, & implicitè compræhensi sunt, ex duplici ratione.

Primò, quia mens Papæ fuit compræhendere omnes Episcopos, etiam Cardinales, qui explicitè in prima clausula nominati fuere, unde cum ratio motiva, & universalis in proæmio expressa, quæ in-

X 4 for-

format totam dispositionem, conveniat æquè bene, tam primæ, quam sextæ clausulæ, evidens sit, quod Cardinales Episcopi in utraque comprehenduntur; ad tradita per Rot. decis. 22. nu. 19. 20. 21. & 22. coram Buratt.

Secundo, quia est unica dispositio, quæ dividi non potest, & sic Cardinales Episcopi semel in prima clausula nominati, imperceptibile est, quod in clausulis subsequentibus non comprehendantur, nisi expressè exceptuati fuerint; & hoc fit clarum ex clausula sexta, quæ non separat orationem, sed illativè conjungit adeo ut una clausula ab altera appareat
52 pendere, Rot. coram Seraphin. decis. 883. num. 7. dicitur enim ibi -- Ad hæc nullus Episcopus, &c. idest -- ea propter, post hæc nullus Episcopus (supple, tamen si Cardinalatus honore fulgeat) familiarem suum promoverè præsumat, & hic est sensus obvius & naturalis, nisi velimus, Bullam eludere.

Tertium dubium sub hoc titulo familiaritatis movet Morenus sic -- An si Beneficium, quod Episcopus suo familiari confert, sit, possit Patrimonio ipsum supplere, & n. 306. in corpore dicit -- affirmativè respondetur, nam præsens Constitutio, solummodò exposcit, quod Episcopus suo familiari intra mensem conferat Beneficium, quod per se ad congruam vitæ sustentationem sufficiat, at Beneficium tenue, quod sufficit ad vitam congruam sustentationem, ergo satisfacit in præsentis casu conferendo Beneficium patrimonio suffultum, &c. & deinde numeris sequentibus perperam conatur ostendere, quod facultas Episcopis ablata supplendi, quod deficeret fructibus Beneficii cum adiectione Patrimonii, referatur dumtaxat Episcopo alienæ Diæcesis subditum titulo Beneficii obtenti ad ordines, non verò Episcopo familiarem suum alienæ Diæcesis subditum, titulo familiaturæ promoventi.

Sed quam sint hæc aliena, & exorbitantia ab intellectu Bullæ, nemo non videt, etenim in supradicta clausula sexta statuitur, quod in futurum, Episcopus familiarem suum alienæ Diæcesis subditum ordinans, intra terminum unius

mensis, Beneficium conferre teneatur ad congruam sustentationem sufficiens, his præcisus verbis -- Beneficium insuper, quod ei ad vitam sustentandam, juxta modum superius præfinitum hoc est sine adiectione Patrimonii, re ipsa illi conferat; dictiones enim illæ -- juxta, & superius, sunt relativa ad præcedentem clausulam secundam, cum omnibus suis qualitatibus ibi expressis, nempe ad tempus, locum, & modum, ut docent communiter Barb. de bid. 187. numer. 9. & dist. 395. numer. 2. Gratian. disc. 575. numer. 36. & 37. & disc. 585. numer. 11. Rot. coram Merlin. decis. 43. nu. 5. & 6. ubi quod contrarium asserere sit mera divinatio, prout verè hic Morenus divinat.

Addo, quod cum in una Tricaricen. quæsitum fuisset in Sac. Congregat. Concilii -- an stante hac novissima Constitutione Episcopus posset familiarem triennalem ad titulum Patrimonii ad sacros ordines ob necessitatem Ecclesiæ promoverè, sub die 27. Julii 1697. responsum fuit negative, prout retuli tom. 1. tit. 3. form. 17. num. 1. & hoc procedere, etiamsi ad titulum Beneficii promoverè vellet, quod obtinet in aliena Diæcesi, Nicol. lucubr. can. lib. 1. tit. 11. num. 7. vers. licet unde, si nec pro utilitate Ecclesiæ id sibi non licere S. Congregatio declaravit, nec minus extra casum necessitatis licebit. Quare meminere Episcopi, quod cum eorum privilegium ordinandi suos familiares sit exorbitans à jure, ut bene observat Navar. cons. 12. n. 2. & cons. 13. num. 4. de tempor. ordin. non debet extendi ad casum in Bulla non concessum, neque comprehendit, quidquid dicant antiquiora S. Congregationis Concilii Decreta, quæ amplius non opitulantur.

Item Dubium V. sic proponit -- An Domini Episcopi promoverè valeant familiares triennales, qui tamen in actuali servitio non sunt, & post examen acquisitionis familiaritatis n. 326. infert -- nec esse improbabile, quod triennium, quod in servitio tenetur familiaris Episcopi alienæ Diæcesis subditus, non debet esse continuum, quia præsens Constitutio solum exposcit, quod triennium sit integrum, & compleatur, sed potest

potest esse completum, & integrum, qui sint continuum, ergo non contraveniet presenti Constitutioni, qui triennio non continuo ad ordines promoveretur, quia quod lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

Et paulo post -- infertur tertio, familiaritatem non in ædibus Episcopalibus, sed tantum intra Diocesim Episcopi Domini commorantem non prohiberi ordinari ratione absentiae, quia praesumitur Episcopum perspectos habere mores &c.

Et postea -- idem non improbabiliter firmandum, licet extra Diocesim, prope ipsam tamen, praesertim si parva sit distantia his enim casibus militat eadem praesumptio &c.

56 Abyssus Probabilitatum, abyssum invocat, & de una in aliam laxitatem offendit, ita hic accidit Moreno, qui ut Bullam Innocentii notis illustraret, opinione probabili, totam evertit, nam Constitutio non loquitur de novo triennio diverso ab eo, quod jam praefinivit Concilium, ut sibi fingit Morenus, sed ad illud se refert ibi -- Episcopus alienae Diocesis subditum familiarem suum ordinare praesumat, nisi ad praescriptum Concilii Trid. praefat. sess. 23. capit. 9. de reform. familiarem praedictum per integrum, & completum triennium in suo actuali servitio secum retinuerit: ergo cum triennium de quo Concilium loquitur, & ad quod bulla refertur, debeat esse continuum, ut probant concorditer omnes mox citandi, & nemo, quem viderim, contrarium dixit, innegabiliter sequitur, quod opinio Moreni sit improbabilis, & erronea, quod autem ad effectum suscipiendi ordines titulo familiaritatis Episcopi triennium debeat esse continuum, firmanter uno ore Ricc. dec. 215. num. 7. par. 4. & in prax. for. Eccles. par. 1. resol. 287. per tot. & collect. 3496. vers. ultim. Barbof. supra Concil. dict. cap. 9. sess. 23. & de pot. Episcop. alleg. 5. num. 4. Corrad. prax. disp. lib. 4. cap. 5. num. 61. Piafec. in prax. par. 1. cap. 1. art. 2. num. 29. Passerin. in c. cum nullus, art. 4. nu. 78. de temp. ordin. in 6. Concil. Trid. sess. 14. cap. 2. ibi -- etiam praetextu familiaritatis continuae.

Familiaritas autem haec, non acquiritur ab eo, qui inservit extra Domum, nec

manet sub oculis Episcopi, cum praesentia, & assistentia obsequiis ejus, quamvis expensis Episcopi alibi moretur, ut in his terminis docet Corrad. prax. disp. d. lib. 4. nict. cap. 5. num. 60. & 61. & non obscure percipitur ex supra recensitis verbis Bullae ibi -- in suo actuali servitio secum retinuerit, consulto non autem fortuito, nec casu addatis; ad quae si oculos convertisset Morenus modestius se continuisset.

Deveniendi postmodum Morenus ad quaestionem 6. in qua agit de poenis impositis Bullae Transgressoribus, Dubium secundum sic proponit -- Quae ignorantia eximat ab incursum poenarum praesenti Constitutione indictarum, & num. 394. respondet his verbis -- valde probabile, est, crassam ignorantiam, dummodo haec ingens temeritas non fuerit, ab incursum praesentis suspensionis liberare probatur &c.

Et num. 395. -- minor constat ex praesentis Constitutionis proemio ubi sic legitur. hinc est, quod Nos ex commissione Nobis Divinitus Apostolica servitutis munere, abusus, fraudes, & scandala hujusmodi penitus, & omnino e medio tollere, ac irreligiosam (nota) contrafacientium audaciam, quantum nobis ex alto conceditur compescere, & reprimere volentes, & cap. ex quibus verbis liquida constat, quod mens Santissimi Innocentii est censuris suspensionis, quas sua praesenti Constitutione promulgat, compescere illos scilicet, qui irreligiosa audacia, praesenti Constitutioni contrafaciunt, cum ergo dum censurae promulgantur contra illos, qui cum audacia operantur, qualibet ignorantia, etiam supina, & crassa immo affectata ab incursum censurarum eximat, sit inde, quod in nostro casu, non sit improbabile, quod ab incursum praesentis suspensionis, qualibet ignorantia liberentur.

Porro, & hic fucum facit Morenus, 59. nam pro certo est, quod ignorantia crassa, & affectata, sicuti non excusat a culpa mortali, ita neque a censura a jure, vel ab homine pro culpa inflata, ut de communi docet Sayr. de censur. lib. 1. capit. 18. numer. 10. 11. & 12. Item certum quoque est, quod proemium Bullae non facit jus sed id, quod ad ipsum proemium sequitur, & ubi verba dispositivae sunt clara, non

non recipiunt interpretationem à procemio, Rot. coram Coccin. dec. 1505. num. 44. & 68. & decis. 1689. numer. 36. & sequent.

In nostra autem Bulla, clausula octava dispositivæ sic loquitur -- ita verò præmissa omnia, & singula perpetuò, ac inviolabiliter observari, ac adimpleri volumus; ut si quid (nota) non dicit si quid in iisdem præmissis, seu eorum aliquo, secus fiat, ordinans quidem à collatione ordinum per annum, ordinatus verò, & eo ipso suspensus sit.

Ideoque cum Pontifex actum contraventionis respiciat, & pœnam pro transgressione legis imponat nec temeritatem nec præsumptionem contrafacientes exprimat, neque requirat, ignorantia crassa, & supina, seu affectata ab incursum pensionis excusare, minimè poterit, text. est in cap. Apostolicæ ibique glos. de cleric. excom. vel de posit. Donat. prax. ver. regular. tom. 3. tract. 3. quæst. 22. nu. 3. Pirhing. in jus can. lib. 5. tit. 39. n. 46. vers. porro ignorantia, & in terminis Pignatell. consultat. 189. nu. 122. tom. 9.

Item verba illa proæmii, a quibus deceptus fuit Morenus scilicet -- irreligiosam contrafacientium audaciam reprimere volentes, in nostro jure, non dicunt dolum, neque præsumptionem, sed aviditatem, & cupiditatem, ut explicat Pratejus lex. jur. verb. audacias ibi -- Audaciam ab avide, id est cupide agendo dictam ait Fesl. lib. 1. & sic vides lector, quod qui non quærit veritatem, Plaustrum percutit.

Uterius in eodem secundo dubio num. 398. progreditur Morenus dicendo -- illud enim vero innegabile, quod si Episcopus suum familiarem titulo familiaritatis, vel alio quopiam ad ordines promoveret contra dispositionem præsentis Constitutionis, qualibet ignorantia id faceret, à suspensione per annum præsentis clausula ipsi inflicta liberaretur, nam in prohibitione prædicto Episcopo facta, reperitur verbum, præsumat.

Verum fateor, quod hæc legens (quæ nunquam ante cognovi) penè effusi sunt sensus mei, videns ad nos pervenisse dies in quibus ut Apostolus Paulus prophetavit, homines alioquin docti, à veritate

auditum avertunt, & ad fabulas convertuntur, cum maxima Ecclesiæ Dei, & disciplinæ Ecclesiasticæ discriminine, & iactura, quis enim non improbit doctrinam hanc Moreni, ad hoc inquam, sufficit allegare textum in c. eos, qui de tempor. ordin. in 6. ubi ex Concilio Oecumenico Lugdunen. hæc habentur -- eos qui Clerico Parochiæ alienæ absque Superiorum ordinandorum licentia scienter, seu (nota) affectata ignorantia, vel quocunque alio figmento quæstio præsumpserint ordinare, ut per annum à collatione ordinum decernimus esse suspensos, quid clarius? Ecce ergo, quod ignorantia, & præsertim affectata non excusat ab incursum censurarum, sed solum invincibilis, aut fortè juris dubii; & maxime Episcopum, qui præsumitur scire, & scienter talem ordinasse, nec ignorantiam allegare valeat, cum ad eum spectet, hoc scire, ut in his terminis collationis ordinum, contra præscriptum Decretorum Apostolicorum factæ, advertunt Sayr. de censur. lib. 1. d. cap. 18. n. 12. & 13. Pignatell. consult. 189. num. 88. tom. 9.

Nihilque facit, quod in clausula sexta Bullæ reperiatur verbum præsumat; quod dolum requirat, & præsumptionem; tum quia in Extravag. Ambrosiæ de reb. Eccles. non alien. adest verbum præsumpserint, & tamen alienantes, licet alienent bona Ecclesiæ sine dolo, adhuc censuras incurrunt, ubi non adfit sincera bona fides, & imperitia, ut pluribus exemplis, & auctoritatibus probavi tom. 2. tit. 14. form. 4. nu. 4. 5. 6. 7. & 8. tum quia in citato cap. eos qui, adest verbum præsumpserint, & tamen ignorantia affectata ordinantes Clericos alienos non excusat, tum demum quia, etsi per possibile dolum, & præsumptio exigeretur, adhuc certum est eos, qui cum ignorantia effectata alienos ad ordines promoverent, censuras incurrere, ut probant Pirhing. in jus can. lib. 5. tit. 39. dict. num. 46. vers. porro his verbis -- nullo verò modo excusat a censura ignorantia juris affectata, seu directè volita, quæ scilicet per se eligitur ad liberiorius delinquendum, adeoque non minuit voluntarium excessum, sed potius auget, cum directam malitiam, & formalem dolum

lum includat in se, & in iure æquivalet scientiæ, juxta glos. in c. 2. ver. affect. de tempor. ordin. Quare si censura lata sit contra eos, qui scienter, consulto, vel ausu temerario aliquid fecerint, vel falsè præsumpserint, etiam illi, qui cum affectata ignorantia peccaverint illam censuram incurrunt, Laym. & Passerin. in c. ut animarum art. 2. n. 416. 417. & 418. de const. in 6. ubi de communissima sententia, addens quod affectata ignorantia non excuset à pena legis etiam si sit affectata ex pigritia.

Claudit tandem opus Morenus nu. 406. hoc dubio - An autem quilibet Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ prædictam suspensionem absolvere valeat, non est in præsentibus suspensionem peculiaris difficultas, respectu aliarum suspensionum communis est apud Doctores, circa potestatem Confessarii ad

cas absolvendas, suspensioni præsentis coaptari poterit.

Sensus talis Dubii cum responsione, videtur obscurus, & eum rectè percipere non valui, ideoque cavendum ab Enigmate, & sciendum, quod suspensio in Bulla contenta, quò ad Episcopum ordinantem est reservata Pontifici, quò verò ad ordinatum, reservata est Episcopo proprio ipsius ordinati.

Et hæc adnotasse sufficiat, quamquam alia minora Morenus habeat censura digna (ex ungue enim Leonem) ut Episcopi quoties ipsius Auctoritas eis proponitur, & allegatur, sciant de sussistentia Doctrinæ dubitare, ne de ipsis dici possit, quod de Medæa canit Ovidius -- Video meliora proboque, deteriora sequor.

